

Link:https://www.ted.com/talks/saki_mafundikwa_ingenuity_and_elegance_in_ancient_african_alphabets/transcript

Ingenuity and elegance in ancient African alphabets, Saki Mafundikwa, 2013

Tłumaczenie: Konstancja Wiszniewska

Korekta: Rysia Wand

15 lat temu wróciłem do domu po 20-letnim pobycie w USA. Afryka przywołała mnie z powrotem. Założyłem pierwszy w kraju college grafiki komputerowej i nowych mediów, Zimbabwe Institute of Vigital Arts. Chodziło mi o coś w rodzaju Bauhausu, szkoły, gdzie kwestionuje się i bada nowe idee, szkoły, gdzie kwestionuje się i bada nowe idee, tworzy nowy język wizualny oparty na kreatywnym dziedzictwie afrykańskim. Oferujemy dwuletnie studia zdolnym uczniom, którzy pomyślnie ukończyli edukację na poziomie szkoły średniej. Ważną częścią programu jest typografia. Zachęcamy studentów do szukania inspiracji wewnętrznej. Oto plakat projektu jednego ze studentów na temat "Edukacja jest prawem". Kilka logo projektu moich studentów.

Afryka ma długą tradycję pisma, ale nie jest to fakt powszechnie znany i dlatego napisałem "Alfabety afrykańskie". Spośród różnych typów pisma w Afryce pierwsze było proto-pismo, co ilustruje Nsibidi, system pisma tajnego stowarzyszenia ludu Ejagham w południowej Nigerii, czyli specjalny system pisma. Lud Akan z Ghany i Wybrzeża Kości Słoniowej 400 lat temu rozwinął symbole Adinkra. Tu przysłowia, powiedzenia historyczne, przedmioty, zwierzęta i rośliny. Mój ulubiony symbol Adinkra jest pierwszy u góry po lewej. Nazywa się Sankofa. To znaczy: "Wracaj i odzyskuj". Ucz się z przeszłości. Ten piktogram autorstwa plemienia Jokwe z Angoli opowiada historię stworzenia świata. Na górze Bóg, na dole człowiek, ludzkość, po lewej słońce, po prawej księżyc. Wszystkie ścieżki prowadzą do i od Boga. Tajne stowarzyszenia religijne Yoruba, Kongo i Palo, Tajne stowarzyszenia religijne Yoruba, Kongo i Palo, w Nigerii, Kongo i Angoli, rozwinęły złożony system pisma, który nadal funkcjonuje w Nowym Świecie na Kubie, w Brazylii, Trynidadzie i Haiti.

W lasach deszczowych Demokratycznej Republiki Kongo, w społeczności Ituri mężczyźni uzyskują tkaninę ze specjalnego drzewa, a kobiety, które zajmują się też śpiewaniem hymnów, malują splatające się wzory o strukturze polifonicznej, jaką wykorzystują w śpiewaniu, coś na kształt partytury. W RPA kobiety Ndebele wykorzystują takie symbole i wzory geometryczne do malowania domów na żywy kolor, a kobiety Zulu układają takie symbole z koralików wyplatanych w bransolety i naszyjniki. z koralików wyplatanych w bransolety i naszyjniki.

„Myślenie wizualne w edukacji globalnej”

Projekt jest współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2020 roku

Najdłuższą tradycję piśmienną ma Etiopia. Pismo etiopskie z IV wieku p.n.e. Pismo etiopskie z IV wieku p.n.e. wykorzystuje język amharski, którym mówi ponad 24 miliony ludzi. Król Ibrahim Njaya z królestwa Bamum w Kamerunie mając 25 lat stworzył Shü-mom. Shü-mom to system pisma. Jest to pismo sylabiczne, a więc niezupełnie alfabet. Tu widać trzy etapy rozwoju, przez które przeszło w ciągu 30 lat. Lud Vai z Liberii miał długą tradycję piśmiennictwa przed pierwszym kontaktem z Europejczykami w XIX w. To jest pismo sylabiczne czytane od lewej do prawej. Po sąsiedzku, w Sierra Leone, lud Mende także rozwinął pismo sylabiczne, ale czytane od prawej do lewej.

Afryka ma długą tradycję projektowania, wyraźny zmysł estetyczny, ale projektanci w Afryce mają problem. Zwłaszcza obecnie męczą się z każdą formą designu, bo wpływów i inspiracji chętniej szukają na zewnątrz. bo wpływów i inspiracji chętniej szukają na zewnątrz. Duch twórczy w Afryce, tradycja tworzenia, jest równie potężny jak kiedyś, gdyby tylko projektanci zajrzeli w głąb siebie. Krzyż etiopski ilustruje to, co ustalił Dr Ron Eglash: Afryka może dużo zaoferować w informatyce i matematyce dzięki intuicyjnemu pojmowaniu fraktali.

Afrykanie w starożytności stworzyli cywilizację, a nadal stojące pomniki są prawdziwym świadectwem ich wielkości. Chyba jednym z największych osiągnięć ludzkości jest wynalazek alfabetu, co przypisywano Mezopotamii i wynalazkowi pisma klinowego w 1600 p.n.e., a potem egipskim hieroglifom, i ta wersja uchodziła za niezbitą fakt historyczny. Tak było do roku 1998, kiedy profesor z Yale, John Coleman Darnell odkrył na pustyni tebaidskiej w zachodnim Egipcie napisy na wapiennych klifach, datowane między 1800 a 1900 p.n.e., całe stulecie przed Mezopotamią. Napisy nazwano Wadi el-Hol z powodu miejsca, gdzie je odkryto. Badania nadal trwają, kilka napisów odcyfrowano, ale wśród badaczy panuje zgodne przekonanie, że to pierwszy alfabet ludzkości. Tutaj widać opis paleograficzny tego, co odcyfrowano do tej pory, poczynając od litery A, "ālep", na górze, i "bêt", pośrodku, i tak dalej. Czas, by studenci designu w Afryce przeczytali dzieła takich tytanów jak Cheikh Anta Diop, Cheikh Anta Diop z Senegalu, którego nowatorską pracę na temat Egiptu to odkrycie jeszcze umacnia.

Ostatnie słowo należy do wielkiego przywódcy jamajskiego, Marcusa Mosiaha Garveya i ludu Akan z Ghany oraz ich symbolu Adinkra Sankofa, który zachęca do wędrówki w przeszłość, żeby zaznajomić się z teraźniejszością i budować przyszłość dla nas i naszych dzieci. Czas również, żeby projektanci w Afryce przestali szukać na zewnątrz. Od dawna wypatrują na zewnątrz, a przecież to, czego szukają jest dokładnie tutaj, w ich zasięgu, w nich samych.

Dziękuję bardzo.

„Myślenie wizualne w edukacji globalnej”

Projekt jest współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2020 roku

